13/03/2026

Όταν ο ουρανός συναντά τη γη – Σκέψεις με αφορμή τη Γ΄ Στάση των Χαιρετισμών της Υπεραγίας Θεοτόκου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας

- **Του Μητροπολίτη Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας Ειρηναίου**

Σήμερα, στους Ιερούς μας Ναούς, θα ψάλουμε την Γ΄ Στάση των Χαιρετισμών της Υπεραγίας Θεοτόκου. Μέσα στο κατανυκτικό κλίμα της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής η Εκκλησία καλεί τους πιστούς να στρέψουν την καρδιά και τον νου τους προς το πρόσωπο της Παναγίας και να στοχαστούν το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως. Στον Ακάθιστο Ύμνο ακούγεται ένας στίχος με ιδιαίτερο θεολογικό βάθος: «Χαίρε, η τἀναντία εις ταυτό αγαγούσα, χαίρε, η παρθενίαν και λοχείαν ζευγνύουσα»[1]. Με δύο μόνο φράσεις ο υμνογράφος συμπυκνώνει ολόκληρη τη θεολογία της Εκκλησίας για το πρόσωπο της Θεοτόκου. Η Παναγία υμνείται ως εκείνη μέσα από την οποία ενώνονται όσα φαίνονται ασυμβίβαστα και ως εκείνη μέσω της οποίας ο Θεός εισέρχεται στην ανθρώπινη ιστορία.

Η πρώτη φράση του ύμνου, «η τἀναντία εις ταυτό αγαγούσα», φανερώνει το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως του Λόγου του Θεού. Στο πρόσωπο της Θεοτόκου

ενώνονται δύο πραγματικότητες που φαίνονται ασύμβατες. Ο Θεός γίνεται αληθινά άνθρωπος και η ανθρώπινη φύση ενώνεται με τη θεότητα. Το Ευαγγέλιο διακηρύσσει ότι «ο Λόγος έγινε άνθρωπος και έζησε ανάμεσά μας»[2]. Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας υπερασπίζεται αυτήν την πίστη γράφοντας: «Δεν λέμε ότι γεννήθηκε από την αγία Παρθένο ένας απλός άνθρωπος, αλλά ότι ο ίδιος ο Λόγος του Θεού έγινε άνθρωπος»[3]. Γι' αυτό και η Εκκλησία αποκαλεί τη Μαρία Θεοτόκο, διότι εκείνη γέννησε κατά σάρκα τον ίδιο τον Υιό και Λόγο του Θεού.

Η δεύτερη φράση του ύμνου, «η παρθενίαν και λοχείαν ζευγνύουσα», αναφέρεται στο θαύμα της αειπαρθενίας της Θεοτόκου. Παρθενία και μητρότητα είναι καταστάσεις που στη φυσική τάξη φαίνονται ασυμβίβαστες. Ωστόσο στο πρόσωπο της Παναγίας συνυπάρχουν με τρόπο θαυμαστό. Η Αγία Γραφή προαναγγέλλει ότι «η παρθένος θα συλλάβει και θα γεννήσει υιό»[4]. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός εξηγεί το μυστήριο αυτό γράφοντας: «Η Θεοτόκος παραμένει πάντοτε Παρθένος, πριν από τη γέννηση, κατά τη γέννηση και μετά τη γέννηση»[5]. Έτσι η μητρότητα δεν καταργεί την παρθενία ούτε η παρθενία αναιρεί την πραγματικότητα της γεννήσεως.

Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με τη σωτηρία του ανθρώπου. Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος διατυπώνει τη θεμελιώδη αρχή της πατερικής θεολογίας λέγοντας: «Ό,τι δεν προσλαμβάνεται από τον Χριστό, δεν θεραπεύεται»[6]. Εφόσον λοιπόν ο Υιός του Θεού προσέλαβε την ανθρώπινη φύση, ολόκληρη η ανθρώπινη ύπαρξη μπορεί να θεραπευθεί και να ανακαινισθεί. Ο Άγιος Αθανάσιος ο Μέγας συνοψίζει το μυστήριο της Ενανθρωπήσεως με τα γνωστά λόγια: «Ο Θεός έγινε άνθρωπος για να γίνει ο άνθρωπος κοινωνός της θείας ζωής»[7]. Η Παναγία γίνεται έτσι η απαρχή της νέας ανθρωπότητας και το πρόσωπο μέσα από το οποίο αρχίζει η ανακαίνιση του κόσμου.

Η σημερινή στάση των Χαιρετισμών μας προσφέρει δύο ουσιαστικά πνευματικά διδάγματα.

Πρώτον, ότι η σωτηρία του ανθρώπου δεν είναι θεωρητική ιδέα αλλά πραγματικότητα που φανερώθηκε μέσα στην ιστορία, όταν ο ίδιος ο Θεός έγινε άνθρωπος για να θεραπεύσει την ανθρώπινη φύση[6].

Δεύτερον, ότι η ταπείνωση και η αποδοχή της Παναγίας μας, αποδεικνύουν πως ο Παντοδύναμος Κύριος μπορεί να ενώσει όσα στον ανθρώπινο νου φαίνονται ασυμβίβαστα. Εκεί όπου ο άνθρωπος βλέπει αδιέξοδο, η χάρη του Θεού δημιουργεί δρόμο ζωής.

Γι' αυτό και η Εκκλησία συνεχίζει αιώνες τώρα να απευθύνει προς την

Κεχαριτωμένη τους χαιρετισμούς της. Στο πρόσωπό της αναγνωρίζει εκείνη που ένωσε τα αντίθετα και άνοιξε τον δρόμο της σωτηρίας για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Κάθε «Χαίρε» που θα ακουστεί και σήμερα ενώπιον της δεν είναι απλώς ένας ποιητικός στίχος αλλά μια ομολογία πίστεως και ευγνωμοσύνης. Διότι, μέσα από την Θεοτόκο ο Θεός εισήλθε στην ιστορία για να οδηγήσει τον άνθρωπο στην αιώνια ζωή[8].

Παραπομπές:

1. Ακάθιστος Ύμνος, Γ΄ Στάση

2. Ιω. 1,14

3. Κύριλλος Αλεξανδρείας, Επιστολή προς Νεστόριο, PG 77, 44

4. Ματθ. 1,23

5. Ιωάννης Δαμασκηνός, Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως, PG 94, 1157

6. Γρηγόριος Θεολόγος, Επιστολή 101, PG 37, 181

7. Αθανάσιος Αλεξανδρείας, Περί Ενανθρωπήσεως, 54, PG 25, 192

8. Ιω. 14,6